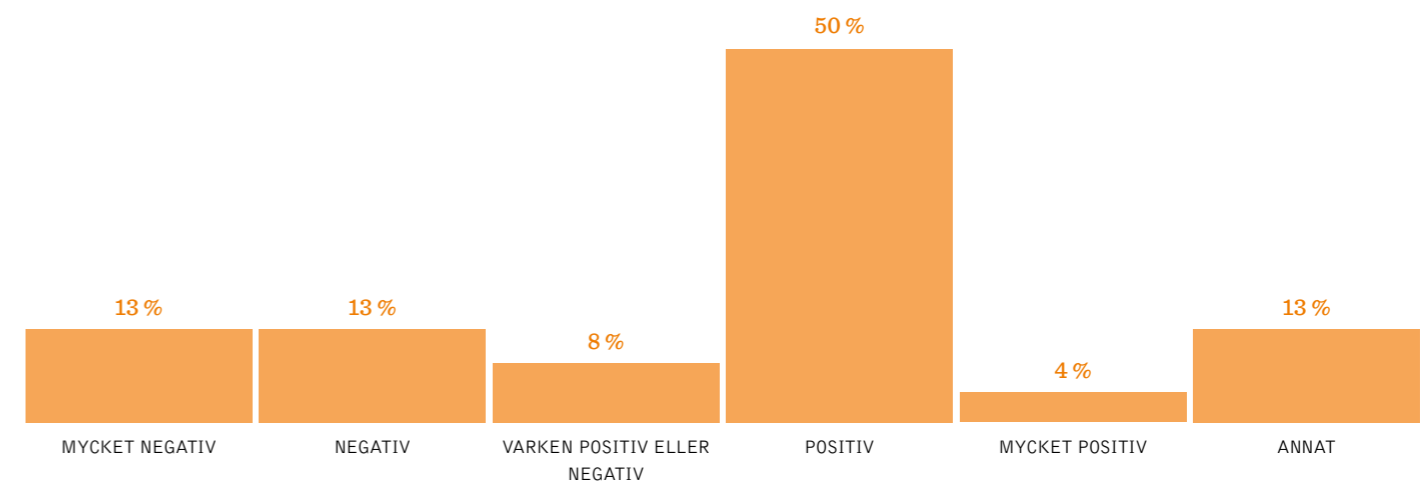

Tema provisions sioner för brada

Tema – Provisionsförbud

En knapp majoritet av fondexperterna är positiva till ett provisionsförbud för engångsersättningar, men samtidigt finns en stark oro för maktkoncentration och försämringar för småsparare.

HUR STÄLLER DU DIG TILL ETT PROVISIONSFÖRBUD VID FÖRMEDLING AV FINANSIELLA PRODUKTER I SVERIGE I ENLIGHET MED FINANSINSPEKTIONENS FÖRSLAG? (TOLKAT SOM FÖRBUD MOT UP FRONT-PROVISIONER SAMT ÖKAD TRANSPARENS KRING DE LÖPANDE PROVISIONER SOM KVARSTÅR)

ANNAT SVAR INKLUDERAR "VIKTIGARE ATT SNÄVA IN/KONTROLLERA VEM SOM FÅR KALLAS RÅDGIVARE", "PLURALISM ÄR I GRUNDEN BRA" SAMT "VIKTIGT ATT DET I SÅ FALL GÄLLER FÖR ALLA"

Positiv inställning till selektivt förbud

När vi frågade fondexperterna om deras inställning till ett provisionsförbud utgick vi ifrån Finansinspektionens förslag, tolkat som ett förbud mot up front-provisioner samt ökad transparens kring löpande provisioner. Drygt hälften av de svarande ställer sig positiva till ett sådant förslag medan drygt 20 procent svarade att de ser ett dylikt förbud som någonting negativt. Båda sidor poängterade att ett eventuellt förbud, om det införs, inte bör gälla löpande ersättningar. Annars riskerar konkurrensen att bli oräntligt snedvriden med koncentration hos banker och andra aktörer som kan erbjuda egna produkter och på så sätt runda förbudet. De som är mest negativa till även ett

mildare provisionsförbud menar att så kan bli fallet även om förbudet endast gäller up front-ersättningar. De positiva faktorer som lyfts fram är en minskad misstro mot hela branschen och ett tydligare fokus på rådgivning snarare än försäljning av produkter. Enstaka fondexperter ser även fördelar med ett fullständigt provisionsförbud då detta skulle minska administrationen och göra det enklare att utvärdera fonder.

Branshpåverkan – risk att småsparare hamnar i kläm

Trots att vi utgick ifrån ett tänkt provisionsförbud där endast up front-provisioner förbjuds svarade över 60 procent av fondexperterna att de tror att den konkreta

effekten skulle bli en utslagning av mindre förmedlare och finansiella rådgivare. Mer än fyrtio procent tror dessutom att ett dylikt förbud skulle leda till sämre möjligheter för småsparare att erhålla rådgivning. Det finns med andra ord en stark oro för att även en mildare variant av ett provisionsförbud skulle leda till en maktkoncentration till storbanker och andra större rådgivningsaktörer, vilket givetvis är problematiskt. Även risken att rådgivningen till småkunder blir lidande bör tas på allvar. Samtidigt tror hela 40 procent att ett förbud skulle leda till en utrensning av de mest oseriösa aktörerna. Detta bedöms vara positivt både för branschen som helhet, kunderna och för rådgivarrollen som anses »

» ha en ganska låg status idag. Trots ett ökat fokus på att sälja egna produkter tror även en betydande del av de tillfrågade att ett provisionsförbud skulle skapa ett ökat fokus på rådgivning som intäktskälla, vilket i förlängningen skulle kunna vara positivt för de kunder som har råd att betala för sig.

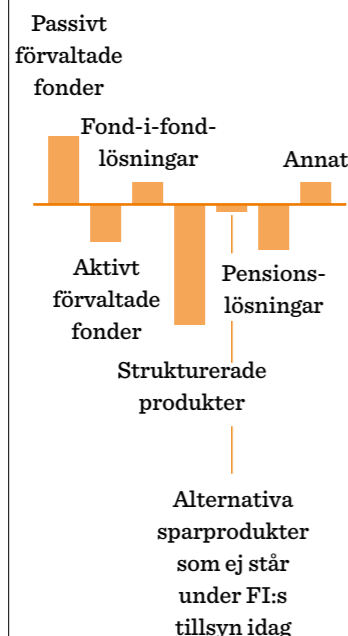
Påverkan på produktutbudet – strukturerade produkter i farozonen

Fondexperterna är nästan samstämmiga i bedömningen att strukturerade produkter, som på grund av sin utformning ofta förknippas med up front-provisioner, är den investeringsform som skulle påverkas mest negativt av ett provisionsförbud enligt FI:s förslag. Ungefär var tredje tror även att pensionslösningar skulle påverkas negativt, och även aktiva fonder utpekas av en del fondexperter som förlorare. Passiva fonder bedöms däremot vara den investeringsform som skulle påverkas mest positivt då de bygger sitt existensberättande på låga förvaltningskostnader snarare än stora initiala provisionsersättningar. Även fond-i-fonder bedöms få ett visst uppsving, och flera fondexperter poängterar att vi redan idag ser en utveckling mot att rådgivare lanserar egna fond-i-fonder som inte påverkas av ett provisionsförbud då fondbolaget och försäljaren/rådgivaren tillhör samma koncern.

Förbudsdebatten har redan fått effekt

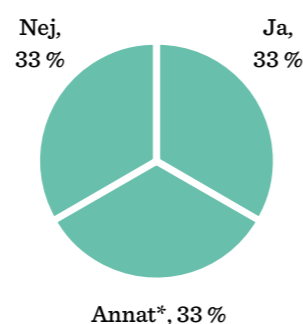
Eftersom det har förts diskussioner kring ett eventuellt beslut om ett provisionsförbud under lång tid i Sverige har fondexperterna och de företag som de arbetar hos haft god tid på sig att förbereda sig och utarbeta en plan för att hantera konsekvenserna. Utvecklingen inom området följs noga av

Vilken typ av investeringslösningar tror du skulle drabbas negativt respektive positivt av ett provisionsförbud i Sverige i enlighet med förslaget*?

*TOLKAT SOM FÖRBUD MOT UP FRONT-PROVISIONER SAMT ÖKAD TRANSPARENS KRING DE LÖPANDE PROVISIONER SOM KVARSTÅR

Har ni genomfört några åtgärder/planerat för ett eventuellt provisionsförbud?

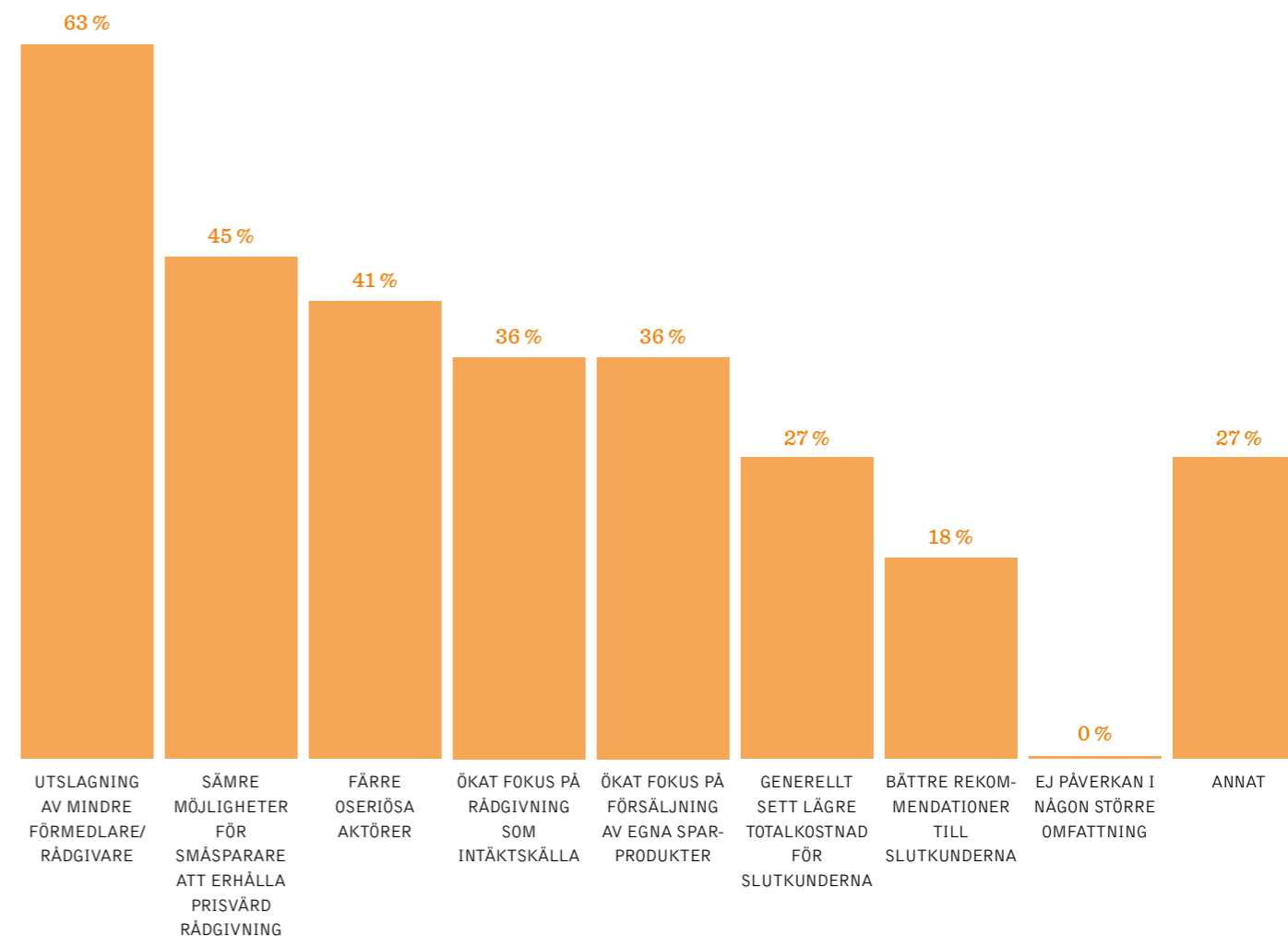
*ANNAT SVAR INKLUDERAR "SER ÖVER HELA VERKSAMHETEN LÖPANDE" SAMT "SKULLE EJ PÅVERKAS I NÅGON STÖRRE UTSTRÄCKNING"

de svarande, och omkring en tredjedel har redan genomfört eller planerat åtgärder inför ett kommande provisionsförbud. Det betyder att enbart diskussionen och sannolikheten för en lagstiftning har fått branschen att agera i viss utsträckning. De som uppger att de inte har genomfört några åtgärder eller ger andra svar är främst de aktörer som inte påverkas av ett förbud mot up front-provisioner i någon större utsträckning. Det är samtidigt tydligt att fondexperterna inte väntar sig någon mer långtgående lagstiftning såsom ett fullständigt provisionsförbud, och om så skulle ske uppger flera av de svarande att de skulle få genomföra drastiska förändringar i sin affärsmodell.

Slutsats

En knapp majoritet av fondexperterna ställer sig positiva till ett provisionsförbud som enbart omfattar up front-provisioner med förhoppningen att det skulle leda till färre oseriösa aktörer, större fokus på rådgivningen som intäktskälla och ett starkare förtroende för rådgivningsrollen. Samtidigt finns en utbredd oro hos en klar majoritet av de svarande kring utslagning av mindre aktörer och sämre möjligheter för småsparare att erhålla rådgivning. Det finns således flera negativa aspekter som bör tas på stort allvar inför ett beslut. Till viss del har branschen redan börjat anpassa sig, exempelvis genom att styra över kapital till egna fond-i-fonder. Den investeringstyp som fondexperterna tror kommer att drabbas hårdast av ett provisionsförbud är strukturerade produkter, medan passiva fonder bedöms tjäna på en dylik utveckling. ■

Hur skulle branschen för rådgivning och försäljning av finansiella tjänster påverkas av ett provisionsförbud?

ANNAT SVAR INKLUDERAR "RISK FÖR ÖKAD BANKDOMINANS", "SKULLE GÖRA DET SVÄRARE ATT STARTA NY VERKSAMHET" SAMT "SKULLE FÖRÄNDRA INTÄKTSMODELLEN TILL DET BÄTTRE"

PROVISIONSFÖRBUD TOLKAT SOM FÖRBUD MOT UP FRONT-PROVISIONER SAMT ÖKAD TRANSPARENS KRING DE LÖPANDE PROVISIONER SOM KVARSTÅR

KORT FAKTA OM PROVISIONSFÖRBUD

Varför överväga ett provisionsförbud?

Förbud för provisioner eller förmedlingsersättningar minskar risken att kunder får råd som baseras ersättningsnivån. Provisionsersättningar är samtidigt en viktig inkomstkälla, inte minst för mindre aktörer.

Vilken typ av provisionsförbud är aktuellt?

Finansinspektionen har som förslag att förbjuda up front-provisioner, det vill säga engångsersättningar. Vi har primärt utgått ifrån detta förslag då ett fullständigt provisionsförbud inte bedöms vara lika aktuellt i Sverige.

Är debatten enbart aktuell i Sverige?

Nej, snarare är det så att Sverige har påverkats av att länder som Storbritannien, Nederländerna och Norge redan har infört regleringar på området. Debatten har dock pågått här i flera år utan att något beslut har tagits i frågan.